

Merenkululaitos

TIEDOTUSLEHTI nro 14/31.12.2003

LUOTSAUSLAKI JA VALTIONEUVOSTON ASETUS LUOTSAUKSESTA

Uusi luotsauslaki (940/2003) ja valtioneuvoston asetus luotsauksesta (982/2003) tulevat voimaan 1.1.2004.

Luotsauslainsäädännön uudistaminen liittyy Merenkululaitoksen organisaatiouudistukseen ja Luotsausliikelaitoksen perustamiseen. Luotsauspalvelujen tuottaminen siirtyy Luotsausliikelaitokselle, jonka on tarjottava luotsauspalveluja kaikilla luotsattavaksi määritellyillä väylillä Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella. Luotsinkäyttövelvollisuutta ei muuteta.

Luotsausta koskeva lainsäädäntö on samalla muutettu vastaamaan perustuslain säännöksiä. Valtuudet lakia alemmanasteisten säännösten ja määräysten antamiseen on muutettu perustuslain vaatimusten mukaisiksi. Osa nykyisessä luotsausasetuksessa olevista säännöksistä, muun muassa luotsinkäyttövelvollisuuden ja luotsinkäytöstä vapautumisen perusteet sekä luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja luotsinkäyttövelvollisuutta koskevan erivapauden myöntämisen, uudistamisen sekä peruuttamisen perusteet on otettu luotsauslakiin.

Luotsauslaki ja valtioneuvoston asetus luotsauksesta ovat oheisena. Englanninkielisinä ne ovat saatavissa verkko-osoitteesta www.fma.fi.

Johtaja Matti Aaltonen

Apulaisjohtaja Kari Kosonen

Asiaa koskevat tiedustelut: Meriliikenneyksikkö

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehden: 16/28.12.2000

Dnro 2003/00/2003
ISSN 1455-9048

Luotsauslaki

Annettu Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on alusliikenteen turvallisuuden edistäminen sekä alusliikenteestä ympäristölle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana; sekä
- 2) *luotsilla* henkilöä, jonka Merenkulkulaitos on ohjauskirjan myöntämällä hyväksynyt toimimaan luotsina Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella.

3 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan luotsaukseen, jota järjestetään alusten avustamiseksi Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella.

4 §

Luotsaus toiminnan harjoittaminen

Luotsausliikelaituksen on tarjottava tässä laissa tarkoitettuja luotsauspalveluja Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella niillä väylillä, joilla luotsia on käytettävä 5 §:n mukaan.

Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään luotsauksesta, satama-alueella alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa henkilö toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana, saavat harjoittaa myös satamahallinnon tehtävään hyväksymät henkilöt.

5 §

Luotsinkäyttövelvollisuus

Aluksen on Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyliksi määritellyillä vesilain (264/1961) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetuilla yleisillä kulkuväylillä käytettävä luotsia, jos aluksen lastin vaarallisuus tai haitallisuus taikka aluksen koko sitä edellyttää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus käyttää luotsia on myös sellaisella ulkomaisella valtion aluksella, jota ei käytetä kaupallisen toiminnan harjoittamiseen.

Luotsinkäyttövelvollisuus ei koske:

- 1) Suomen valtion omistamaa alusta, jota ei käytetä kaupallisen toiminnan harjoittamiseen;
- 2) yleiseen tiehen kuuluvaa lauttaa ja alusta, joka on yksinomaan saariston kehityksen edistämisestä annetussa laissa (494/1981) tarkoitettussa yhteysalusliikenteessä, tai vastaavanlaisessa liikenteessä Ahvenanmaan maakunnassa; eikä
- 3) venäläistä alusta sen liikennöidessä vain Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Aluksen kokoon perustuvasta luotsinkäyttövelvollisuudesta on vapautettu:

- 1) alus, jonka päällikölle Merenkulkulaitos on myöntänyt 14 §:ssä tarkoitetun linjaluotsinkirjan;

2) alus, jolle Merenkululaitos on myöntänyt 16 §:ssä tarkoitetun erivapauden; sekä

3) Saimaan vesialueella liikennöivä kotimaanliikenteen alus.

Merenkululaitos voi turvallisuus- tai ympäristönsuojelullisista syistä päättää, että nimetyn päällikön tai tietyn aluksen tulee käyttää luotsia muutoinkin kuin silloin, kun siihen tämän lain mukaan on velvollisuus.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset aluksista, joita luotsinkäyttövelvollisuus koskee.

6 §

Maksuvelvollisuus

Luotsia käyttävän aluksen laivanisäntä on velvollinen suorittamaan luotsausmaksua siten kuin Luotsausliikelaitoksesta annetussa laissa (938/2003) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään.

7 §

Päällikön vastuu ja tiedonantovelvollisuus

Aluksen päällikkö on vastuussa aluksensa ohjailusta myös silloin, kun hän noudattaa luotsin antamia aluksen ohjailuun liittyviä ohjeita.

Päällikkö on velvollinen antamaan luotsille kaikki ne tiedot, joilla on merkitystä luotsaukselle.

8 §

Luotsin vastuu ja velvollisuudet

Luotsi on vastuussa luotsauksesta. Luotsin on annettava luotsattavan aluksen päällikölle aluksen turvallisen kulun kannalta tarpeelliset tiedot ja ohjeet sekä valvottava niitä aluksen ohjailuun ja käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä, joilla on merkitystä alusliikenteen turvallisuudelle ja ympäristönsuojelulle.

Luotsi on velvollinen ilmoittamaan alusliikennepalvelulle kaikista havainnoistaan, joilla on merkitystä merenkulun, aluksen ja siinä olevien ihmisten turvallisuuden, ympäristönsuojelun tai meri- ja tullivalvonnan kannalta. Lisäksi luotsin on ilmoitettava luotsattavalle

alukselle sattuneista tai luotsattavan aluksen aiheuttamista vahingoista ja vaadittaessa annettava näistä lisätietoja viranomaisille.

Luotsiin sovelletaan rikosoikeudellista virkakavastuuta koskevia säännöksiä.

9 §

Luotsauksen alkaminen ja päätyminen

Luotsaus alkaa silloin, kun alus lähtee laiturista tai ankkuripaikalta ja satamaan tultessa luotsaus päättyy silloin, kun alus on ankuroitu tai kiinnitetty laituriin.

Muutoin luotsaus alkaa, kun luotsi on noussut alukseen ja aloittanut luotsauksen, ja päättyy, kun luotsi on luovuttanut luotsauksen toiselle luotsille tai päättänyt luotsauksen.

Luotsi voi, sovittuaan asiasta luotsattavan aluksen päällikön kanssa, nousta alukseen tai poistua aluksesta muussa kohdassa kuin luotsattavan väylän luotsipaikalla, jos sää- tai jääolosuhteet sitä edellyttävät. Tästä on ilmoitettava alusliikennepalvelulle.

10 §

Luotsin avustaja ja kahden luotsin käyttö

Luotsilla on oikeus ottaa luotsausmatkalle mukaansa avustaja, jos se on tarpeellista luotsauksen suorittamista tai paluumatkaa varten. Mukaan voidaan ottaa myös luotsiksi koulutettava henkilö.

Jos luotsauksessa käytetään olosuhteisiin tai aluksen navigointiin ja käsittelyyn liittyvien seikkojen vuoksi kahta luotsia, niin aluksen päällikölle on ilmoitettava ennen luotsauksen aloittamista, kumpi luotseista vastaa luotsauksesta.

11 §

Luotsin oikeus kieltäytyä luotsauksesta tai keskeyttää luotsaus

Luotsilla on oikeus kieltäytyä luotsauksesta tai keskeyttää luotsaus, jos hän katsoo, että matkan aloittaminen tai jatkaminen vaarantaa luotsattavan aluksen, siinä olevien ihmisten, muun vesiliikenteen tai ympäristön turvalli-

suutta. Luotsin on tällöin välittömästi ilmoitettava kieltäytymisen tai keskeyttämisen perusteet aluksen päällikölle sekä ilmoitettava luotsauksesta kieltäytymisestä tai sen keskeyttämisestä alusliikennepalvelulle.

12 §

Luotsin ohjauskirja

Luotsilla on oikeus luotsata niillä väylillä, joihin hän on Merenkululaitoksen myöntämällä ohjauskirjalla saanut luotsausoikeuden. Ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on:

- 1) merikapteeninkirja;
- 2) sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta;
- 3) harjoittelumatkoja ohjauskirjaan merkittävällä väylällä;
- 4) Merenkululaitoksen järjestämä hyväksytysti suoritettu kirjallinen tutkinto;
- 5) Merenkululaitoksen hyväksymän henkilön vastaanottama koeluotsaus ohjauskirjaan merkittävän väylän molempiin suuntiin; sekä
- 6) tarvittava suomen ja ruotsin kielen taito.

Luotsin ohjauskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi ja se voidaan hakemuksesta uudistaa. Luotsin ohjauskirjan uudistamisen edellytyksenä on, että luotsi osoittaa säilyttäneensä väylätuntemuksensa ja että hänellä on sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta.

Luotsin ohjauskirjan myöntämisen edellytyksistä ja ohjauskirjan sisällöstä sekä ohjauskirjan uudistamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Luotsin ohjauskirjan peruuttaminen

Merenkululaitoksen on peruutettava luotsin ohjauskirja, jos:

- 1) luotsilla ei enää ole sellaista terveyttä tai kuntoa, joka vaaditaan kauppa-aluksessa kansipalveluksessa olevalta; tai

2) luotsi ei enää tiedoiltaan tai taidoiltaan täytä ohjauskirjan saamisen edellyttämiä kelpoisuusvaatimuksia.

Merenkululaitos voi peruuttaa ohjauskirjan, jos:

- 1) luotsi toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä; tai

2) muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Merenkululaitos voi velvoittaa luotsin heti toimittamaan ohjauskirjansa Merenkululaitokselle.

Jos ohjauskirjaa ei peruuteta pysyvästi, on päätöksessä määrättävä aika, jonka kuluessa ohjauskirjaa ei anneta. Aika alkaa kulua siitä, kun päätös on saatettu asianomaiselle tiedoksi tai viimeistään ohjauskirjan voimassaolon päättyessä.

14 §

Linjaluotsinkirja

Merenkululaitos voi hakemuksesta myöntää väylä- ja aluskohtaisen linjaluotsinkirjan aluksen päällikölle, joka osoittaa tuntevansa aluksen käyttämän väylän. Linjaluotsinkirja voidaan vastaavin edellytyksin myöntää myös aluksen perämiehelle.

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija:

- 1) on osallistunut hakemuksen kohteena olevan aluksen tai vastaavanlaisen aluksen navigointiin päällikkönä tai perämiehenä linjaluotsinkirjaan merkittävällä väylällä;

2) on suorittanut hyväksytysti Merenkululaitoksen järjestämän kirjallisen tutkinnon;

3) on suorittanut Merenkululaitoksen hyväksymän henkilön vastaanottaman koeluotsauksen linjaluotsinkirjaan merkittävän väylän molempiin suuntiin tai hakemuksessa määriteltyn suuntaan; sekä

4) hallitsee tarvittavassa laajuudessa suomen tai ruotsin kieltä.

Linjaluotsinkirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi ja se voidaan hakemuksesta uudistaa. Linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä on, että kirjan haltija osoittaa säilyttäneensä väylätuntemuksen

sa.

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksistä ja linjaluotsinkirjan sisällöstä sekä linjaluotsinkirjan uudistamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Linjaluotsinkirjan peruuttaminen

Linjaluotsinkirjan peruuttamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä 13 §:ssä säädetään luotsin ohjauskirjan peruuttamisesta.

16 §

Erivapaus

Merenkulkulaitos voi hakemuksesta myöntää aluskohtaisen erivapauden luotsinkäyttövelvollisuudesta sellaiselle alukselle, jonka päälliköllä on pitkäaikainen kokemus liikenteestä Suomen aluevesillä tai Saimaan vesi-alueella joko hakemuksen kohteena olevassa tai vastaavanlaisessa aluksessa. Jos aluksen vahtijärjestelyjen vuoksi perämies vastaa komentosiltavahdin pidosta, vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että myös perämiehellä on vastaava kokemus liikenteestä kuin aluksen päälliköllä hakemuksen kohteena olevassa tai vastaavanlaisessa aluksessa.

Päällikön ja perämiehen on lisäksi hallittava tarvittavassa laajuudessa joko suomen tai ruotsin kieltä.

Erivapauden myöntämisen edellytyksenä on, ettei alusturvallisuus tai ympäristö vaarannu. Erivapauteen voidaan liittää ehtoja, jotka koskevat aluksen vahtijärjestelyjä tai muun päällystön kokemusta aluksen navigoinnissa.

Erivapaus myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, ja se voidaan hakemuksesta uudistaa samoin edellytyksin kuin se voidaan myöntää.

Merenkulkulaitos voi peruuttaa erivapauden, jos myöntämisen perusteet lakkaavat olemasta voimassa, erivapauden saanut rikkoo toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai muita alusliikennettä koskevia säännöksiä ja mää-

räyksiä tai muutoin vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Erivapauden myöntämisen edellytyksistä ja erivapauspäätöksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Virka-apu

Luotsilla on oikeus saada tarvittaessa valtion aluksen päälliköltä sekä poliisilta, rajavartiolaitokselta ja tullilaitokselta virka-apua.

18 §

Valvonta

Tämän lain täytäntöönpano ja lain noudattamisen ylin valvonta kuuluvat liikenne- ja viestintäministeriölle.

Merenkulkulaitos valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

19 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä laiminlyömällä velvollisuuden käyttää luotsia tai luotsaamalla ilman oikeutta taikka laiminlyömällä säädetyn tiedonanto- tai ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luotsausrikkomuksesta* sakkoon.

20 §

Tuomioistuिन

Tämän lain 4—11 §:n mukaan käsiteltävissä asioissa toimivaltainen tuomioistuin määrätty merilain (674/1994) 21 luvun säännösten mukaan.

Merenkulkulaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

21 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset sekä yleispoikkeukset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Merenkulkulaitos antaa tarkemmat määräykset luotsin ohjauskirjan ja linjaluotsinkirjan myöntämiseen liittyvistä kirjallisista tutkinnoista ja koeluotsauksista sekä pitää lueteloa myöntämistään luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista ja erivapauksista.

Merenkulkulaitos antaa tarkemmat määräykset luotsattavista väylistä, luotsausmatkoista ja luotsipaikoista sekä julkaisee niistä lueteloa.

Merenkulkulaitos voi erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi myöntää Luotsausliikelaitokselle poikkeuksia luotsauspalvelujen tarjoamisvelvollisuudesta, jos luotsinkäyttövelvollisuutta koskevien säännösten noudattaminen olisi ilmeisen tarkoituksetonta tai kohtuuttoman hankalaa ja edellyttäen, että

alusturvallisuutta ja ympäristöä ei vaaranneta. Samoilla edellytyksillä Merenkulkulaitos voi myöntää aluksille poikkeuksen luotsinkäyttövelvollisuutta koskevien säännösten noudattamisesta.

22 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Tällä lailla kumotaan 6 päivänä helmikuuta 1998 annettu luotsauslaki (90/1998) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Kumotun lain tai sen nojalla annettujen säännösten nojalla annettu luotsin ohjauskirja, linjaluotsinkirja tai vapautus luotsinkäyttövelvollisuudesta on kuitenkin voimassa myöntöpäätöksessä tarkoitettun ajan, jollei päätöstä tämän lain nojalla muuteta tai kumota.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

Valtioneuvoston asetus

luotsauksesta

Annettu Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2003

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään 21 päivänä marraskuuta 2003 annetun luotsauslain (940/2003) nojalla:

1 §

Luotsinkäyttövelvollisuus

Suomen vesialueella ja Saimaan kanavan vuokra-alueella olevilla luotsattaviksi väyläsi määritellyillä vesilain (264/1961) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetuilla yleisillä kulkuväylillä velvollisuus käyttää luotsia on sellaisella luotsauslain (940/2003) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettulla aluksella tai alusyhdistelmällä, joka:

1) kuljettaa irtolastina nesteytettyjä kaasuja tai nestemäisiä vaarallisia tai merta pilaavia aineita;

2) kuljettaa pakattua säteilytettyä ydinpoltoainetta; tai

3) on suurimmalta pituudeltaan yli 60 metriä tai suurimmalta leveydeltään yli 10 metriä tai suurimmalta sallitulta kesälastisyvyydeltään suolaisessa vedessä yli 4,5 metriä liikennöidessään Suomen aluevesillä ja on suurimmalta pituudeltaan vähintään 25 metriä liikennöidessään Saimaan vesialueella tai Saimaan kanavalla.

2 §

Määritelmiä

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) *Marpol 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemi-

sestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *IBC-koodilla* vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) kansainvälistä säännöstöä;

3) *IGC-koodilla* nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) kansainvälistä säännöstöä;

4) *INF-koodilla* pakatun säteilytetyn ydinpoltoaineen, plutoniumin tai radioaktiivisen jätteen turvallista kuljetusta aluksella koskevaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) kansainvälistä säännöstöä;

5) *nesteytetyllä kaasulla* IGC-koodin 19 luvun mukaisesti luokiteltuja aineita;

6) *nestemäisellä vaarallisella aineella* IBC-koodin 17 luvun mukaisesti luokiteltuja aineita;

7) *nestemäisellä merta pilaavalla aineella* Marpol 73/78 -yleissopimuksen I liitteen mukaisesti määritellyjä öljyjä, Marpol 73/78 -yleissopimuksen II liitteen mukaisia haitallisia nestemäisiä aineita ja Marpol 73/78 -yleissopimuksen II liitteen III lisäyksen mukaisesti määritellyjä haitallisia aineita;

8) *säteilytetyllä ydinpoltoaineella* INF-koodin mukaisesti luokiteltuja pakattuja sä-

teilytettyjä ydinpolttoaineita, plutoniumia ja runsasaktiivisia ydinjätteitä; sekä

9) *harvoin liikennöidyllä väylällä* luotsattavaksi väyläksi määriteltyä yleistä kulkuväylää, jossa on luotsauksia vähemmän kuin viisi kertaa vuodessa.

3 §

Luotsin ohjauskirjan myöntäminen

Luotsin ohjauskirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on suorittanut:

1) harjoittelumatkoja erityyppisillä aluksilla ohjauskirjaan merkittävällä väylällä:

a) vähintään 25 väylän molempiin suuntiin; tai

b) vähintään viisi matkaa väylän molempiin suuntiin, jos hakijalla on jo aiemmin saatu ohjauskirja jollekin toiselle väylälle;

2) Merenkululaitoksen järjestämän kirjallisen tutkinnon, jossa hakija on osoittanut hyväksytysti tuntevansa:

a) ohjauskirjaan merkittävän väylän väyläalueen, vesisyvyyden ja varavesilaskelmat väylän mitoitusalukselle, kulkusuunnat, merenkulun turvalaitteet, ankkuripaikat, pohjan laadun, virtaukset, väylän läheisyydessä olevat saaret ja karikot, väylällä olevat vedenalaiset kaapelit sekä alusten kulkua rajoittavien esteiden alikulkukorkeudet;

b) satamat ja satama-alueet sekä niissä noudatettavat toimintaohjeet;

c) alusliikennepalvelua ja siihen liittyviä ilmoitus- ja muita velvollisuuksia koskevat säännökset;

d) jäänmurtopalvelua koskevat ohjeet ja yhteistyökäytännöt;

e) merialueella ja satamassa sattuvia onnettomuuksia koskevat hälytys- ja ilmoitusohjeet;

f) erityyppisten alusten ohjailuominaisuuDET, ankkuroinnin ja hinaajien kanssa toimimisen;

g) erityyppisten navigointi- ja ohjauslaitteiden toiminnan; sekä

h) luotsaukseen ja vesiliikenteeseen liittyvän lainsäädännön; sekä

3) Merenkululaitoksen hyväksymän henkilön vastaanottaman koeluotsauksen väylän

molempiin suuntiin ja koeluotsauksessa osoittanut hallitsevansa:

a) aluksen navigoinnin väylällä sekä optisesti että tutkan avulla;

b) väylätilan käytön ja aluksen käsittelyn väylällä ja satamissa; sekä

c) tarvittavien ilmoitusten antamisen alusliikennepalvelulle, satamiin ja jäänmurtopalvelulle sekä alusliikenteen turvallisuuden kannalta tarpeellisten yhteyksien hoitamisen muihin aluksiin.

Harvoin liikennöidyllä väylällä voidaan osa harjoittelumatkoista hyväksyä aluksenkäsittelysimulaattorilla suoritettuna.

Harjoittelumatkoista ja aluksenkäsittelysimulaattorilla suoritetusta harjoittelusta on esitettävä matkakohtaisesti varmennettu kirjallinen selvitys.

Kirjallinen tutkinto on suoritettava hyväksytysti ennen koeluotsausta. Koeluotsaus on suoritettava 12 kuukauden kuluessa kirjallisesta tutkinnosta.

4 §

Luotsin ohjauskirjaan tehtävät merkinnät

Luotsin ohjauskirjaan merkitään ne väylät, joihin hakijalla on luotsausoikeus sekä ohjauskirjan voimassaoloaika.

5 §

Luotsin ohjauskirjan uudistaminen

Luotsin ohjauskirjan uudistamisen edellytyksenä on, että luotsi esittää selvityksen tehdyistä luotsaus- tai harjoittelumatkoista tai aluksenkäsittelysimulaattorissa suoritetuista ajoista sen osoittamiseksi, että hän on säilyttänyt ohjauskirjaan merkittyjen väylien tuntemuksen. Luotsaus- tai harjoittelumatkoja tulee olla vuosittain vähintään kaksi väylän molempiin suuntiin

Jos luotsilla ei ole viimeisen vuoden aikana luotsaus- tai harjoittelumatkoja tai aluksenkäsittelysimulaattorissa suoritettuja ajoja ohjauskirjaan merkityllä väylällä, luotsin tulee ohjauskirjan uudistamiseksi suorittaa koeluotsaus väylällä.

Linjaluotsinkirjan myöntäminen

Linjaluotsinkirjan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on:

1) luotettavan, aluksen päiväkirjaan perustuvan selvityksen mukaan osallistunut hakemuksen kohteena olevan aluksen tai vastaavanlaisen aluksen, joka ei olennaisesti eroa hakemuksen kohteena olevasta aluksesta kooltaan, teknisiltä järjestelyiltään ja turvallisuusjohtamisjärjestelmältään, navigointiin päällikkönä tai perämiehenä:

a) lastialuksen linjaluotsinkirjaa varten vähintään 5 matkaa väylän molempiin suuntiin viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana tai vähintään 10 matkaa yhteen suuntaan viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana haettaessa linjaluotsinkirjaa tälle yhdelle suunnalle; ja

b) matkustaja-aluksen linjaluotsinkirjaa varten vähintään 25 matkaa väylän molempiin suuntiin viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana; väylillä Turku/Naantali-Nyhamn/Maarianhamina ja Turku/Naantali-Utö tai vastaavilla Saaristomeren alueen väylillä vaaditaan kuitenkin vähintään 50 matkaa väylän molempiin suuntiin viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana;

2) suorittanut Merenkulkulaitoksen järjestämän kirjallisen tutkinnon, jossa hakija osoittaa tuntevansa hyväksytysti luotsin ohjauskirjaa koskevassa 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut asiat; jos hakijalla on jollain muulla aluksella väylälle suoritettu linjaluotsintutkinto, hänen ei tarvitse suorittaa kirjallista tutkintoa uudelleen; sekä

3) suorittanut Merenkulkulaitoksen hyväksymän henkilön vastaanottaman koeluotsauksen väylän molempiin tai hakemuksessa määriteltyn suuntaan ja on koeluotsauksessa osoittanut hallitsevansa:

a) aluksen navigoinnin väylällä komentosillalla käytettävissä olevin välinein;

b) väylätilan käytön ja aluksen käsittelyn väylällä ja satamissa; sekä

c) tarvittavien ilmoitusten antamisen alusliikennepalvelulle, satamiin ja jäänmurtopalvelulle sekä alusliikenteen turvallisuuden kannalta tarpeellisten yhteyksien hoitamisen muihin aluksiin.

Helsingin satamaan Kustaanmiekan kautta liikennöivälle matkustaja-alukselle linjaluotsinkirjaa hakevalta vaaditaan lisäksi todistus aluksen käsittelysimulaattorissa suoritetuista harjoittelujaoista, jos aluksen nettovetoisuus on yli 5 000.

Sekä lastialuksen että matkustaja-aluksen harjoittelumatkoista voidaan 1/10 korvata aluksen käsittelysimulaattorissa suoritettulla harjoittelulla.

Suoritetuista matkoista on esitettävä luotettava aluksen päiväkirjaan perustuva selvitys.

Kirjallinen tutkinto on suoritettava hyväksytysti ennen koeluotsausta. Koeluotsaus on suoritettava 12 kuukauden kuluessa kirjallisesta tutkinnosta.

7 §

Voimassa olevan linjaluotsinkirjan huomioon ottaminen

Jos matkustaja-aluksen linjaluotsinkirjaa hakevalla on voimassa oleva lastialuksen linjaluotsinkirja kyseiselle väylälle, riittää matkustaja-aluksen linjaluotsinkirjan saamiseksi 20 harjoittelumatkaa 6 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa vaaditun 25 matkan sijasta; väylillä Turku/Naantali-Nyhamn/Maarianhamina ja Turku/Naantali-Utö tai vastaavilla Saaristomeren alueen väylillä riittää 40 harjoittelumatkaa edellä mainitussa alakohdassa vaaditun 50 matkan sijasta.

Jos matkustaja-aluksen linjaluotsinkirjaa hakevalla on matkustaja-aluksen linjaluotsinkirja kyseiselle väylälle, mutta alus, jota linjaluotsinkirja koskee, eroaa olennaisesti kooltaan, teknisiltä järjestelyiltään tai turvallisuusjohtamisjärjestelmältään hakemuksen kohteena olevasta aluksesta, riittää matkustaja-aluksen linjaluotsinkirjan saamiseksi 10 harjoittelumatkaa 6 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa vaaditun 25 matkan sijasta; väylillä Turku/Naantali-Nyhamn/Maarianhamina ja Turku/Naantali - Utö tai vastaavilla Saaristomeren väylillä riittää 20 harjoittelumatkaa edellä mainitussa alakohdassa vaaditun 50 matkan sijasta.

8 §

Linjaluotsinkirjaan tehtävät merkinnät

Alus- ja väyläkohtaiseen linjaluotsinkirjaan merkitään ne alukset ja väylät, joita linjaluotsinkirja koskee, sekä linjaluotsinkirjan voimassaoloaika.

9 §

Linjaluotsinkirjan uudistaminen

Linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä on, että hakija osoittaa säilyttäneensä väylätuntemuksensa esittämällä selvityksen osallistumisestaan aluksen navigointiin hakemuksen kohteena olevalla väylällä linjaluotsinkirjan saamisen jälkeen. Uutta kirjallista tutkintoa tai koeluotsausta ei vaadita, jos hakija on osallistunut aluksen navigointiin vähintään 10 matkalla hakemuksen kohteena olevalla aluksella ja väylällä viimeksi kulu-

neiden 12 kuukauden aikana.

10 §

Erivapaus

Luotsauslain 16 §:ssä tarkoitettu erivapaus myönnetään hakemuksesta joko määrätyille tai kaikille aluksen käyttämille väylille Suomen vesialueella. Erivapauspäätökseen merkitään alus ja väylät, joita erivapaus koskee, erivapauden saanut päällikkö ja perämies, erivapauspäätökseen liittyvät ehdot sekä päätöksen voimassaoloaika.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2003

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

Hallitusneuvos Aila Salminen